

Posudek diplomové práce
Lenky Mikešové
ARUMUNI A ARUMUNŠTINA

Ústav románských studií
2007

Diplomantčina práce je bezesporu průkopnická: v Česku představuje první ucelenou práci o etniku, které moderní české encyklopedie buď vůbec nezaznamenávají (šestisvazková Malá československá encyklopedie z 80. let 20. století či čtyřsvazková Všeobecná encyklopedie Diderot z 90. let), nebo o něm poskytují jen kusé a nepřesné informace (nejnověji encyklopedie Universum). Stávající práce v předložené podobě navíc vychází vstříc dobovému zájmu o multikulturalnost, posvěcenému zákonem zaručujícím národnostním menšinám právo na vlastní jazyk, kulturu a identitu, který byl přijat ve většině evropských zemí, a naplňuje dnes módní požadavek na interdisciplinární přístup k zpracovávané tematice.

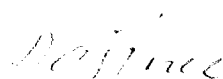
Vzhledem k tomu, že Arumuni jsou rozptýleni v pěti balkánských zemích (nehledě na poměrně početnou arumunskou diasporu v Německu, USA, Kanadě atd.), výzkum v terénu by byl nesmírně náročný z hlediska časového i finančního a přesáhl by rámec diplomové práce, takže autorka po právu vychází především z odborné literatury, v posledních letech v Rumunsku poměrně hojně vydávané, usiluje však i o osobní vklad (např. obrazová příloha, překlady ukázek arumunské ústní lidové slovesnosti i psané literatury, pokusy o vlastní utřídění některých sledovaných jazykových jevů v druhé části práce atd.). V části první, „epičtější“, v níž jsou shrnuty dosavadní poznatky o dané problematice – především poznatky povahy historické a etnologické – , uplatňuje diplomantka objektivní, nezaujatý přístup, který přirozeně neumožňuje řešit onu zásadní otázku, tvoří-li Arumuni samostatné etnikum nebo ne, či je-li arumunština rumunským dialektem anebo samostatným východorománským jazykem (kteroužto tezi v roce v 2006 příkře odsoudila Rumunská akademie a její propagátory nařkla z ryze „merkantilních“ pohnutek). Tato část práce je psána kultivovaným, stylisticky vytříbeným jazykem, přesahujícím běžnou úroveň diplomových prací. Celkově velmi pozitivní dojem poněkud narušují jen drobná přehlédnutí, nejednotnosti či prohřešky proti jazykové normě (... *když císař Traianus dobyl a ovládl v r. 116 n.l. celou Dácii*, s. 17– jde o rok 106 n. l.; ... *ve Vídni, Budě a Pešti*, s. 23 – lépe ve Vídni, Budíně a Pešti; *Ana Paukert*, s. 26 – rumunská ministryně zahraničí z přelomu 40. a 50. let 20. století se jmenovala Ana Paukerová; *po připadnutí tohoto území Bulharsku – lépe poté, co toto území připadlo Bulharsku; generace si často vybíraly [...] a udržovali...*, s. 31; *výzkum Mariny Ciolan*, s. 32 – jinde přechylujeme; sporné je i tvrzení – byť převzaté -, že *Makedonie je stát s největším podílem národnostních menšin (35 %)*, s. 27 – v případě Lotyšska se běžně uvádí, že etnických Lotyšů je pouhých

55 %). Za závažnější nedostatek (to platí i pro druhou, jazykovou část práce) považuji poněkud okleštěný poznámkový aparát, který k použité literatuře odkazuje jen částečně – bibliografie končí literou N.

Náročnější na zpracování i po technické stránce se jeví část druhá, jazyková, v níž se diplomantka pokouší o systémové srovnání arumunštiny a jejích dialektů (nebo subdialektů, považujeme-li ji za pouhý dialekt) se spisovnou rumunštinou z hlediska diachronního i synchronního s cílem vymezit styčné body i rozdíly mezi nimi na úrovni fonologické, morfologické, syntaktické a lexikální. Ani zde se autorka přes veškerou snahu nevyvarovala určitých nepřesností či omylů, ke kterým zčásti došlo při konečném prepisu práce (např. *arumunština předjímá*, nikoli *předvidá* i *neživotný přímý předmět*, s. 73; záporný imperativ u 2. os. j. č. rumunského slovesa *a se uita* zní *nu te uita*, nikoli *nu te uită*, jak je uvedeno v textu; atd. atd.) Za nejšťastnější nelze považovat užití složených závorek { } místo běžných šikmých // v případě fonologického zápisu.

Poměrně značný počet chyb, jímž bylo možno se vyvarovat, kdyby si diplomantka text po sobě několikrát přečetla, se objevuje v rumunském résumé (prohřešky proti gramatické shodě, záměna *ă* za *a* a naopak, problematika předjímání nepřízvučného tvaru osobního zájmena před přímým předmětem, absence tzv. ukazovacího členu v konstrukcích, které jeho přítomnost vyžadují, apod.). Uvádím pouze několik výmluvných příkladů pro ilustraci: *Lucrarea de față am dedicat-o analizei minorităţii aromâne punând accent pe limba vorbită de aceştia* (místo *de aceasta*); *...poate fi întălnită în varianta Belivlah la bulgări* (zde dochází i ke změně smyslu, *la bulgări* znamená *u hrud*, nikoli *u Bulharů*); *... două forme: una pentru genul masculin și alta pentru feminin* (lépe *... pentru cel feminin*).

Navzdory uvedeným nedostatkům považuji práci Lenky Mikešové už s ohledem na množství shromážděných dat za velmi přínosnou a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě.

PhDr. Jiří Našinec
vedoucí diplomové práce

V Praze dne 28. května 2007